

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а. вр

БРОЙ 37.

У Новоме Саду, 7. Октобра 1859.

ГОД. II.

Св. Владимиръ сръбскій краль.

одъ 1010—1015 после Христа.

(Свршетакъ.)

Но Богъ неоставля свое праведнике; него напушта кадшто на нѣи зла, да ѿи куша, и утврди у вери; па ѿи после чудесно избавля беде и неволѣ, или ѿи на ономъ свету награђуе наградомъ праведника.

Владимиръ нѣе было дуго у тавници. Самуило е имао единицу кѣеръ, лепу, добру, и младу, достойну, да буде другъ најболѣмъ човеку. Владимиръ се у тавници срдачно молио Богу, кои му е у сну послао анђела хранителя, да га охрабри гласомъ, да ће се скоримъ ослободити тавнице. Владимиръ е веровао свомъ чудесномъ сну, и у наданю и молитвама проводю е свое време.

Едномъ се захте Косари, доброй кѣери Самуиловой, да походи сужняѣ у тавници; ерѣ ю е светій, духъ надануо, да тако учини. Самуило ѿој то допусти, и она тада види Владимира, зачуди се нѣговой благости и мудрости, па кадъ дознаде, да е онъ сръбскій краль, сажали се у срцу о нѣму, па намисли сама собомъ избавити га клете тавнице. Она оде оцу, па га са сузама намоли, да пусти Владимира изъ тавнице, и да ю за нѣга уда. Богъ е тада већъ умекшао срце Самуилу, кои послуша молбе свое кѣери, о-

прости Владимира тавнице, венча за нѣга свою кѣрь, па богато га одаривши, поврати му нѣгово кралѣвство Србію, и одпусти га своіой куѣи.

Владимиръ е садъ среѣно живіо съ Косаромъ, али му среѣа быя за мала. После Самуилове смрти (1014) родише се у Бугарской немири, Самуиловъ синовацъ Владиславъ убіо е Самуилова сина Радомира, па е самъ преузео владати Бугарскомъ. Човекъ несите душе нѣе се задоволио едномъ царскомъ круномъ, него крвлю окалянну свою душу хтеде іошъ веѣма огрешити, онъ науми одъ Владимира отети србскій престо. Да се небы осетіо злу, науми притворношѣу преварити га. Он пошлѣ свое посланике Владимиру, и позове га, да се договоре о некимъ државнимъ пословима; па да небы Владимиръ што сумняо, пошлѣ му два епископа, и едного пустиньика са часнимъ крестомъ за знакъ, да га неѣе преварити, да се нема чега бояти.

Владимиръ напоследку поверуе Владиславу, и крене се на путь. Владиславъ е наместіо у заседу люде, да Владимира изъ потае убію. Но Богъ е чувао свогъ слугу, па нѣе дозволио, да се у тайности учини грдно злочинство. Владимиръ среѣно доѣе у Преспу, и одма оде у цркву, да се помоли Богу. Кадъ Владиславъ дозна, да Владимиръ нѣе на путу убіенъ, чисто побесни одъ еда, па пошлѣ свое люде да га одма убію. Кадъ войници обколе Владимира, онъ іимъ се замоли, да му допусте да се може причестити, узме у руке часни крестъ, кои му е Владиславъ послао, па рече свима, кои су око нѣга были „молите се Богу за мене! Овай ми е крестъ сведокъ, да нисамъ кривъ, да умиремъ на правди божіой.“ После тога целива крестъ. па извиѣе изъ цркве; а войници му предъ црквенимъ вратима одсеку главу 22. мая 1015 године.

Тако погибе првый божіи годникъ одъ србски владалаца св. краль Владимиръ, чїи споменъ слави

света православна црква, а у Елбасану (у Арнаутској) има своју особиту службу.

Доцни србски владоци угледаше се на св. Владимира, подражаваше нѣговимъ врлинами, и светомъ животу, па се зато многи и удостоише награде, које Богъ даје праведникама.

После Владимирове смрти небыа Владиславъ среѣанъ. Онъ е истина овладао земляма Владимировимъ, али кадъ ктеде да заузме Драчь, учиниму се едномъ за вечеромъ, да е ушао къ нѣму войникъ, кои е быо наликъ на убиеногъ краля Владимира. Владиславъ се одъ тогъ появленя силно уплаши, па стане као бесомучанъ викати: „ходите войници, ходите брже, уби ме Владимиръ“: и хтеде да побегне изъ шатора; али пораженъ десницомъ вишнѣга падне, и издаде душу. Нѣгова войска сазнавши догодивше се чудо нагне бегати, запали околъ (станъ), и оде у Бугарску; а Србиомъ на неко време овладаю Грци; које е наскоро потукао србскій краль Воиславъ, ослободивши Србию одъ грчкогъ господарства.

Евангелія. и Апостоли.

Неделя 22. после Духова.

Еванг. одъ Луке гл. XVI зач. 83.

Рече Гдѣ прѣтчѣ сѣю: Человѣкъ нѣкѣй бѣ богаты, и ѡблачашеся въ порфирѣ и вуссонѣ, веселѣся на всѣ дни свѣтлы. Рече Господъ причу ову: Човекъ неки беше богатъ, и облачаше се у скерлетъ и свилу, веселя се сваки данъ господски.

Нѣшь же бѣ нѣтко, именемъ Лазарь, иже лежаше предъ враты егѡ гробенъ, и лежаше насытитися ѡ крѣпѣцъ падающихъ ѡ трапѣзы богатыгѡ: но и пси приходѣше ѡблизовахѣ гной егѡ. А бѣише неко сиромѡ именемъ Лазарь, кои лежаше предъ врати нѣго-

ви гноявъ, и желяше насититисе одъ мрва падаюѣи с' трпезе богатога; алъ и пси долазеѣи облизоваху гной нѣгов.

Бысть же умрѣти нищемъ, и несенъ быти Ангелы на лѣно Авраамле: умре же и богатыи, и погребѣша егѡ. И бы те умре сиромѣ, и однешенъ би одъ Ангела на наручѣ Аврамово; а умре и богати, и саранише га.

И во ѡдѣ възвѣдъ ѡчи свои, сый въ мѣкахъ и зрѣ Авраама издалежа, и Лазара на лѣнѣ егѡ. И у паклу подигнувъ очи свое у мукама опази Авраама издалека, и Лазара у наручю нѣговомъ.

И тѡи възглагола, рече, Отче Аврааме, помилуй мя, и послѣ Лазара, да ѡмочитъ конецъ пѣрста своего въ водѣ, и ѡстудитъ ѡзыкъ мой: ѡкш страждѡ въ пламени сѣмъ. И таи повикавши рече: Оче Аврааме, смилуй се мени, и пошли Лазара, некъ умочи край прѣста своего у воду, и разлади ѡзыкъ мой; ерѣ страдам у пламену овом.

Рече же Авраамъ, чадо, помани, ѡкш воспріимъ еси блага твоѣ въ животѣ твоѣмъ, и Лазаръ такожде зла; нынѣ же здѣ утѣшается, ты же страдаеши. А Авраамъ рече, синко, опоменисе, да си примио блага твоя у животу твоѣмъ, а Лазаръ опетъ зла; а садъ се овде теши, а ти страдашъ.

И надъ всѣми сими междѡ нами и вами пропастъ велика утвердѣна, ѡкш да хотѣши преити ѡсюду къ вамъ, не возмогутъ, ни ѡже ѡ тѣмъ къ намъ прехѡдятъ. И преко свега тога, межу нама и вама пропасть велика утвердѣна е, тако да кои би хтели преѣз одуд къ вама немогу, нити ѣе они отуда къ нама прѣлазити.

Рече же, молю те ѡбо Отче, да послѣши егѡ въ домъ Отца моего; ѡмамъ бо пѣть братій; ѡкш да засвидѣтелствуетъ ѡмъ, да не ѡ тѣи пріидѣтъ на мѣсто сѣмъченіѣ. Глагола емо Авраамъ: ѡмѣтъ и Моисѣѣѣ и прѡрѡки: да послѣшаютъ ѡхъ. Тада рече: молимте дакле

оче, да га пошлѣшь куѣи оца могъ; ерѣ имамъ петъ браѣ; нека имъ посведочи, да не би и они дошли, на место ово мученя. Рече му Авраамъ: они имаю Мойсеа и пророке: нека ихъ слушаю.

Онъ же рече, ни Отче Аврааме: но аще кто ѿ мертвыхъ ѣдетъ къ нимъ, покаютса. А отъ рече; не оче Аврааме! него ако имъ ко изъ мртви доѣе, покае же се.

Рече же емѣ, аще Моисеа и пророкы не послѣшаютъ, и аще кто ѿ мертвыхъ воскреснетъ, не имѣтъ вѣры. И рече му: (Авраамъ) ако Мойсеа и пророке не узслушаю, и ако ко изъ мртви устане, не же веровати.

Апостолъ Галашима гл. VI. зач. 215.

Братіе: видите, колицими книгами писахъ вамъ моѣю рѣкѣю. Браћо! видите, koliko кнѣига написа вамъ моіомъ рукомъ.

Елици хотѣтъ хвалитиса по плѣти, сѣи нѣдатъ къ шбрѣзатиса, тѣчию да не крста ради Христова гонимѣ бѣдѣтъ. Кои оѣе да се фале по телу, они же васъ натеривати, да се обрежете, само да не би крста ради Христова гонѣни били.

Ни бѣ шбрѣзающіиса сами законъ хранѣтъ; но хотѣтъ вамъ шбрѣзоватиса, да къ вѣшей плѣти похвалятса. Ерѣ ни они сами кои се обрезаю закона нехране; него оѣе да се ви обрезаєте, да се е' вашимъ теломъ фале.

Мнѣ же да не бѣдетъ хвалитиса токму ѿ крстѣ Гда нашего Исуса Христа; имже мнѣ мѣръ расплѣса, и азъ мѣръ. А мени небуд' фалити се (другимъ чим) осимъ крстомъ Господа нашего Исуса Христа; чрезъ коегъ се за мене светъ разѣе, и я за светъ.

Ѿ Христѣ бо Исусѣ, ни шбрѣзаніе что мѣжетъ ни нешбрѣзаніе, но нова тварь. Ерѣ у Христу Исусу

ни обрѣзанъ што помаже, ни необрѣзанъ, него нова тварь.

И љлицы прѣвиломъ сѣмъ жителствѣютъ, миръ на нѣхъ и милость, и на Израили Божіи. И кои по правилу овомъ живе, миръ на нѣи и милость, и на Израиль Божіи.

Прѣчее, трѣды да никтоже мѣ даѣтъ: азъ бо ѣзвы Гда Исуса на тѣлѣ моѣмъ ношѣ. Прочемъ, труда да ми нико незадѣе: ерѣ я ране Господа Исуса на телу моѣмъ носимъ.

Благодать Гда нашегъ Исуса Христа со дѣхомъ вѣшимъ брѣтѣе, ѣминь. Благодать Господа нашегъ Исуса Христа са дѣхомъ вашимъ, браћо! Аминь.

О покорности.

Воспитаванъ деце к' покорности, ест прво и најглавниѣ начело у воспитаню и ученю деце. Грефе.

Навика деце на покорность, то ѣ најважниѣ одъ сви навика дечии; са нѣомъ кешъ децу све остале навике часомъ научити и одучити.

Покорность ѣ прва и највиша добродетель дечия; све остале дечие добродетели изъ ове се лако и часомъ извити даю. Дистервегъ.

Покорность ѣ подвргнуће свое волѣ туђой. Алъ ово несме силомъ ни боѣмъ натерано бити; ерѣ онда ниѣ покорность, него ѣ насилѣ и робско подвргнуће. Права ѣ покорность само онда, где воля старешине морално и умно надвишуѣ волю покораваюћегъ се; а почемъ се предпоставля; да ѣ воля воспитателѣва доиста овакова; и почемъ за малу децу, за нѣинъ недотупавни разумъ, и нѣину морално іошъ недотупавну волю никое друге замене нема, окромъ разума родителя, воспитателя, учителя и уобште старешина; — то ѣ покорность дечия, према своимъ родительима и

старешинама сасвимъ на разуму основана. Алъ овой покорности стои на путу тежня за самосталношћу, коя се у деци врло рано появлюе, и врло брзо с' нѣйма яча, и махъ отима; пакъ навика деце на покорность била би при овой тежњи готово немогућна, да неби о сећанѣ зависимости, и слабости, а доцниѣ и осећанѣ благодарности, и любви и почитаня свои стариѣ, тежњи оной за самосталношћу на супротъ била, и покорность могућномъ учинила. И опетъ никадъ немогу ова осећаня ону тежню за самосталношћу сасвимъ свладати, него старешине мораю зарана све могућно употребити, да ову основу свое надъ децомъ власти, покорность, зарана у деци извию, и никадъ да ову навику дечию к' покорности на случай неоставляю, нитъ да чекаю, да се она сама у деци извие. Куртманъ.

Децу валя научити на покорность, она сама одъ себе никадъ покорна бити неће.

Деца коя се за детинства ненавикну ауторитету свои учителя и старешина безъ резонирания покорити се, та ће се деца у своме доцниемъ веку властма и законима, и самомъ ауторитету Божиемъ противити; а то ће найнесрећнии люди бити. Келнеръ.

Деца треба да су сасвимъ, и брзо покорна. Безъ овогъ ние могућно руководити ихъ ни воспитати. Мораю на голу речъ послушна бити; еръ нѣйма ние могућно узроке и основе заповести тумачити, нити су ихъ кадра деца разумети, нити е увекъ времена том. Я желимъ одъ деце подпуну покорность; али и желимъ одъ родителя и воспитателя да пазе, да излишне и неправедне заповести и запреке никадъ не издаю. А кадъ су заповестъ иль запреку кою издали, била каква му му драго, онда нека и онсга часа брзу и подпуну покорность траже. Овай законъ нетрпи изятія. Юшъ кадъ заповедате, заповедайте кратко и ясно, и

нека у заповести ни сенке нема, као да ће јој се ко противити. Виломъ.

Одъ деце ваља покориость искати, не насъ него њи ради; алъ искаюћи ово, ние слободно њину нарав угушити, и децу роблѣмъ начинити. Нужно е да дете и слободну волю има; и нужно е башъ прилику му дати, да е покаже; безъ слободне волѣ нема самосталности ни моралности. Само како што неваља ову убити, и одъ деце машине начинити, кои се свакој и свачиој вољи покораваю; тако несме ни ова воља иѣна обезузdana и самовольна бити. Покорность треба да е на темелю разума и морала утврђена; дете треба у заповедма старешина моралне заповеди да види, да увиди већи разумъ у њима, и целисходность, и да увиди брижљивость старешина себе ради, пакъ да ту любовь и наклоность старешина почитуе, ако и неможе башъ заповести свестно сасвимъ и кроз про- нићи. Кернеръ.

Покорность е основа воспитаня, законности, реда и запта; покорность е душа школског живота, душа фамилие и држава; и да би домаће воспмтанѣ све оно с' децомъ учинило, што му учинити надлежи, сва би деца већъ одъ куће покорность у школу донела, и онда би држанѣ школскога запта игра била, а онда би текъ школа право напредовала. Непокорность е сатана у детету, кои намъ при свой муци у воспитаню своевольногъ и тврдоглавогъ детета найтврдоустие противустои, и противу коегъ се кадкад читаво школско доба дете узалудъ бочимо. Хандлѣ.

Школа е само онда кадра свое велико и тешко дело науке и воспитаня довршити, кадъ јој с' покорности дечиомъ, као с' првомъ навикомъ, и првим условиемъ сви навика притечемо. Ансилонъ.

Мени се никои носо старешина с' децомъ тако лудъ невиди, као резониранѣ с' децомъ. Између сви

умни снага човечии, разумъ е, кои се најтеже и најкашиѣ извию, еръ онъ е као плодъ и есенция свию, у нѣму су све сповне. И опет оће люди да се са дечтиимъ разумомъ послуже, да му остале умне и душевне снаге извию! Цель е воспитаня начинити одъ лудогъ детета разумногъ човека; а ови оће децу с' дечтиимъ разумомъ да воспитаю! то се зове састрагъ посо починяти и изтеривати. Русо.

Игра с' бояма.*

Купи детету по еданъ камичакъ ове три бое, црвене жуте и плаветне, (ово само неколико новчића кошта) и подай нека ихъ покуша мешати (кичицу у воду умакаюћи, и по нѣима па онда по чистомъ беломъ папиру мазаюћи) и извешће изъ нѣи три све остале бое.

Задатци. Нека помеша црвену и жуту, изаћиће му оранцаста. Нека помеша жуту и плаветну, изаћиће му зелена. Нека помеша плаветну и црвену, изаћиће му лиласта.

Ако му купишъ више врсти црвени жути и плаветни, и покуша ихъ овако мешати, изаћиће му више врсти оранцасти, зелени и лиласти.

Далѣи задатци. Нека ихъ покуша врло танко намазати. изаћиће му све блеђе. Нека ихъ покуша гушће намазати, изаћиће му све угаситие. С' овимъ можа врло много различни боя извести, ведриии и угаситиии.

Далѣ нека покуша едну танъ а другу гушће узети, кое се може на неброене степене учинити, моћи ће на неброене врсте, иляде и иляде различни боя извести, извешће све могуће бое, ербо се све само изъ оне три састое, зато се оне три и зову главне

* Удешено за децу, да ову лепу науку у приятной и милой игри.

илъ првобитне бое, а све остале окромъ нѣи и окром беле и црне зову се смесне илъ изводне.

(Кое су дакле главне бое? а кое су изводне? изъ кои се главни састои зелена? изъ кои оранџаста? изъ кои лиласта?)

Задай садъ детету, нека излинира седамъ наеднако раздалеки линия, и нека на прво место између прве и друге линие намаже црвену, на треће жуту, на пето плаветну, а између нѣи нека намаже изводне, како гди која по горе реченомъ закону треба да дође, и нека тай редъ боя запамти.

Од кои се боя прави оранџаста? између кои треба дакле да дође? Одъ кои се прави зелена? а лиласта? Између кои треба дакле да дође?

Јошъ му задай, нека са циркломъ начини на чистомъ папиру едно повеће коло; нека рубъ тогъ кола са истомъ шириномъ циркла на шесть еднаки делова разшестари, и нека повуче праве линие од среде кола до ти бележака на рубу, па нека у свако друго одъ ти шесть поля намаже по одну главну бою, а између нѣи по одну изводну, и то ону, која по закону ту спада; да тай редъ боя како една за другомъ долази јошъ болъ видити и упамтити. —

Јошъ милию ћешъ забаву детету начинити, ако кодъ стаклара по еданъ комадић стаклета одъ те три главне бое купишъ, (и ово само неколико новчића кошта) а нека су стакла нееднаке величине, и подай нека крозъ нѣи најпре поединце, а после на два едно на друго међући гледа.

На црвено стакло учиниће се све беле ствари црвене, само плаво небо и све плаве ствари биће лиласте, а све жуте ствари оранџасте. На жуто стакло учиниће се све беле ствари жуте, само плаве ствари зелене а црвене оранџасте. Исто ће се тако на пла-

ветно стакло све беле ствари плаветне видити, само жуте зелене, а црвене лиласте.

Нека садъ покуша на два стакла, едно на друго међући гледати, и садъ ће на црвено и жуто стакло све беле ствари видити оранџасто; на жуто и плаветно стакло, све те ствари зелене; а на плаветно и црвено стакло, исте те ствари лиласте.

Да све ове бое ясно изражене нађе, нужно е да е танџина илџ угаситостъ боя на свимџ стаклама еднака. Ако која боя преотима махџ, знакџ е да е угаситие метнута него она на другомџ стаклету што е, и ту валя одџ оне танџ бое више плочица стаклета узети и едно на друго метнути, док се са оном мах преотимлюџомџ неизравна.

Ако му купишџ више врети боядисани стакала, јошџ више ће различни боя видити, и на сунце и на два едно на друго међући, и сила ће забаве са овим имати. —

Задай далџ детету, нека три комада чистога папира са оне три главне бое намаже, и то, с' едне стране едномџ а с' друге другомџ, и нека те папире у зейтинџ умочи, тимџ ће постати провидно, па нека крозџ нџи као крозџ она стакла гледа и нека каже, какве бое види, и зашто е тако.

Питаня. Према гореџой свеџи неможе плаветна боя одџ зелене да се разликуе, зашто? Изџ кои се састои зелена? а какавџ е пламен свеџе? па шта учини жутџ пламенџ одџ плаветне бое? —

Јошџ милию ће забаву имати дете са призмомџ. Ову може само начинити на овај начинџ. Куци му код стаклара три плочице чистога стаклета, све три е едного прста широке и са четирџ илџ петџ претию дугачке, као лџнџириџе, и подај ихџ детету, нека их све три тако склопи, да остане унутри триугло празно место, и нека ихџ слџпи бџлимџ мџкимџ воскомџ,

после на еданъ край нека съ воском залепи едну дашчицу и тимъ призму заклопи, с' друге стране нека е напуни пуну воде, и са истомъ онакомъ едномъ дашчицомъ и воскомъ некае залепи и затвори. То е призма; на ту нека покуша различно е окрећући ствари гледати, видиће около сваке ствари те све горепоменуте боє редом и у најлепшем виду, и сила ће забаве са тимъ имати. —

Јошъ милия ће забава детету ово бити: Купи му едну повећу чигру (ону дрвену играчку, што е бичићем по земљи тера да му се врти) гледай да нађеш едну која е озго сасвимъ равна, ако не, мораш е с'равнити. и задай детету, нека исече од чистогъ папира три исто толико велика точка, колико е чигра озго широка, и нека те точкове са те три главне боє тако намаже, да еданъ точакъ на полакъ црвенъ буде, а на полакъ жутъ, други наполакъ жутъ а наполакъ плаветанъ, а трећи полакъ плаветанъ а полак црвен; и нека покуша еданъ по еданъ ма кои точакъ са мало воска на чигру озго прилепити и чигру потерати, да види садъ боє. И овде ће изъ ови самце стоећи главни боя, исте оне изводне видити, макаръ да главне нису смешане, и са овимъ ће велику забаву имати.

Исто ће овако милу забаву имати, нека те точкове тако намазаногъ папира, на равне одъ танке даске начинѣне точкове, или на велика дрвена плъосната дугмадъ прилепи, крозъ нѣи средомъ танка дрвена вретенца н. пр. одъ палидрваца начинѣно предене и жвркове начини, па те пусти да се окрећу. Или нека те точкове папира на потеже округле дасчице прилепи, и ту дасчицу на ону чигру на три дугачка конца, или на три краћа а ова три на еданъ подужи веже, да онако висе као црквена кандила, пакъ нека конце уврти, и пусти да се одврћу а он да боє гледа. Са свима ће овимъ играма дете сила забаве имати.

Овде ће видети, да се и безъ озбиља смесе главни боя онетъ оне исте изводне начине.

Далби задатци. Нека садъ дете едан точакъ чистога папира циркломъ на шестъ пола подели, као оно горе речено, алъ се томъ разликомъ, да црвена боя 65, оранџаста 27, жита 48, зелена 60, плаветна 100, (и то ведрије плава, 60, а угасита 40) и лиласта 40. степена (одъ 360. на које се свако коло дели) заузме, (она ширина циркла, с' којомъ е коло правило има 60 степена, по томъ нека дели далъ, како гди више илъ манъ одъ 60 требуе,) и кадъ е те бое намазао, нека садъ тай точакъ на чигру илъ жвркъ ил на оно кандило прилепи и пусти да се окрефе, да види шта ће садъ одъ боя бити. Ако е само таньину ил густину одъ сви боя еднако погодио, учиниће се садъ све беле, вестаће ихъ свию, илъ управо рећи споиће се све у белу. Дакле сви шестъ ови боя уедно даду едну и то белу. Ако се неби бела указала, знакъ е да е она која махъ преотима гушће намазана, и онда валя илъ и све остале гушће намазати, илъ ню едну мало водомъ и кичицомъ мало изтаньити. —

(Продужиће се.)

С п р а в и ц а.

за погађанъ времена и погоде.

Узми едну флашу одъ олбе, алъ са узанимъ грлицемъ, најболъ апотекарску, медицинску; нали е до близу пуну чистимъ и 40. степ. (гради) якимъ шпиритусомъ; и метни јошъ пол' лота ситно изтученогъ камфора, и осмину лота ($\frac{1}{8}$) ситно изтучене Салитре (*Kali nitricum depuratum*) и осмину лота ($\frac{1}{8}$) нишадора (*Amonium muriaticum depuratum pulverisatum*). Ово се све може у аптеки за неколико грошића добити. — Да се све ово добро измеша, валя све добро измућ-

кати. Садъ валя стакло то чепомъ добро запушити и запечатити, пакъ на полъ о прозоръ везати и у тврдити. Чимъ малко у миру постои, уватиће се на дну е' прста дебео талогъ.

Слѣдуюћа появљеня имаю слѣдуюће значенъ:

Подигнелъ се изъ талогоа као облачакъ у висину, то значи, да ће наскоро ветра бити;

Уватили се савъ талог на дно тако, да сав шпиритусъ чистъ и бистаръ остане, то ће наступити лепо време;

Дигнели се талогъ у крупнимъ мрвама у висину, тако, да се савъ шпиритусъ замути и узкомеша, то ће бити буре;

Укаже ли се на врх шпиритуса као ледена плочица, и дигнелъ се талогъ мало у висъ, то ће бити кише ил снега;

Попнели се шпиритусъ већма у вис, то ће бити зиме и мраза;

Подигнел се савъ талог у висину, тако да шпиритусъ остане одоздо чист и бистаръ, то е знак землѣтресеня;

поделил се талог наполе тако, да га полак озго стои, а полак одоздо, и шпиритус на сред флаше чист стои, то ће сутра данъ читавъ данъ киша падати;

Ако е шпиритусъ мутанъ и по нѣму се (звездице) искрице виде, то ће бити олуине и грмљавине;

Ако л се зими те искрице виде, то ће други илъ трећи данъ снега бити;

Укажулъ се мали ситни облачки у стаклу, то ће бити ситне кишице, магле илъ снега,

Врло сићушне искрице у шпиритусу значе да ће бити магле илъ влажногъ времена.

Появљеня ова можда неће на свакомъ месту баш сасвимъ ова значеня имати, зато ће нужно бити, да сваки, кои ову справицу држао буде, баръ неко вре-

ме появљѣња спољашња са появљѣњѣма у стаклету сма-тра и прибележи, да би се сигурно на ова ослонити могао. Добро би било баръ четиръ оваке справице и-мати, и на све четиръ стране кућне (на источној, јужној, западној и северној) по едну држати и па-зити.

Јошъ една рачунска игра

за децу.

6.

Задатакъ. Погодити у којој е руци паръ, у ко-јој не.

Заповеди деци нека у едну руку узму или зами-сле парни, а у другу ма кои непарни брой; после не-ка брой коегъ у десној руци имаю са 2. мултипли-цираю, и продукту томе брой изъ леве руке адираю и суму кажу; коегъ е сума непаранъ брой, томе е у десној руци паранъ а у левој непаранъ брой, акољ е сума паранъ, оно е у десној руци непаранъ брой.

Чудотворна травица.

Две девојчице идући изъ воћняка носаше свака по котарицу воћа на глави. Милица намргођена и не-вольна непрестано путемъ гунђаше; а Любица весело певаше и шалишесе. То гледаюћи Милица упита е: „тако ти здравля Любице, како ти пада певанѣ и ша-ла на умъ, кодъ толикогъ терета, а нити си яча од мене нити е твоя котарица маня одъ мое?“ — „Ние маня, — одговори Любица, ал я сам у мою котарицу едну травицу метнула, пакъ и неосећамъ терета.“ — „То е нека чудотворна травица“ — рекне Милица — „кажи ми е, да е и я у мою котарицу метнемъ.“ На

то іой Любица одговори: „Та чудотворна травица зовесе *сшрпелъивосшь*, упамти є Милице, и видићеш да ће ти са нѣомъ свакадъ сваки терет лакши бити, кад годъ се сетиш нѣ само, одма ће те разведрити и развеселити.

О ч е н а ш њ .

У едномъ селу изподъ сремске планине бияше еданъ кнезъ, кои особити начинъ знаде, люде што еданъ на другогъ тужбу имаше, измиривати. Едаредъ му дођу два селянина, кои незгодну парницу имаше; обоици имъ предстояше, више изгубити негъ добити. Кнезъ ихъ покуша измирити, и изговори имъ братски и паметно; алъ простаці ко простаці недаше се доказати. Кнезу никако у главу непође, да може човек волити свою штету него миръ; и одпусти ихъ; и после неколико дана опетъ ихъ призва, и у присудству више люди покуша ихъ као у стидъ измирити, и најпосле рекне: „Браћо! наши су оцеви и дедови обичай имали, пре свакогъ дела Богу се помолити, да и ми по нѣиномъ обичаю учинимо!“ на кое речи капу скинувъ, и руке склопив почне ясно молити: „Отче нѣшз иже ѣси на небесѣхз“ и пр. а оба селяка говорише за нѣимъ све до „и ѡстаѣи нѣмз дѡлги нѣша, ѣкшже ѣ мѣ ѡставлѣемз должникѡмз нѣшимз“ кое речи кнез мало већма узвикну, а селяци за нѣимъ; и онда им се окрену говорећи: „дакле браћо! сад смо се и Богу помолили, садъ ми іошъ едаредъ реците, оћетел' башъ да се парничате, пакъ на што изађе?“ алъ селяци ућуте, и мало часъ ће еданъ рећи: „я сам контен, да се измиримо“ кое одма и други привати, и едан другомъ руке пруже, и осташе приятельи люблѣћи се и помагаюћи гдегодъ еданъ другоме могаше.